

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Hatházi Éva ügyvéd (**cím**) által képviselt I.rendű felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, a **jogtanácsos (alperes címe)** által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2017. október 19. napján meghozott 20.P.20.285/2017/14. számú ítélete ellen a felperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett és 16. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint másodfokú perköltséget, továbbá térítsen meg az államnak - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására - 132.000 (Százharminckétezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Felperes és **H.A.** élettársak voltak. 2013. december 20-án **H.A.** az ... forgalmi rendszámú **J.** típusú gépjárművel szüleihez, **N.**-be távozott. 2013. december 21. napján **H.A.** a **S.** Rendőrkapitányság ... Rendőrőrs intézkedését kérte, mert felperes a gépkocsi kiadását követelte. Az intézkedő rendőrök a törzskönyv és a forgalmi engedély megvizsgálását követően megállapították, hogy a gépkocsi **H.A.** tulajdona, ezt a felperessel közölték.

2013. december 31. napján felperes lopás miatt feljelentést tett. Előadta, hogy élettársa a gépkocsit nem adja ki. Felperes adótartozása miatt a külföldön vásárolt gépjárművet élettársa nevére hozta **M-n** forgalomba, a gépkocsi azonban valójában az ő tulajdonát képezi, megvásárlására a készpénzt **M.L.-től** felvett kölcsön útján biztosította. 2013 decemberében a gépkocsira vevő jelentkezett, aki 300.000 forint foglalót fizetett, **H.A.** azonban elzárkózik az adásvételi szerződéstől. A **B.** Rendőrkapitányság .../2014. bü. számú határozatával 2014. január 13. napján a feljelentést elutasította, mert a gépjármű tulajdonosa a közhiteles nyilvántartás adatai szerint **H.A.**. A **B.** Rendőrkapitányság határozata ellen a felperes panaszt terjesztett elő. A **B.** Ügyészség .../2014/1-I. számú 2014. február 13. napján meghozott határozatával a határozat ellen előterjesztett panaszt - mint nem jogosulttól származót - elutasította, egyben a **B.** Rendőrkapitányság feljelentést elutasító határozatát hivatalból hatályon kívül helyezte, a nyomozás elrendeléséről külön intézkedett. A határozat indokolása szerint az ügyben vagyoni elleni bűncselekmény gyanúja nem állapítható meg,

de a feljelentésben írtak alapján a gépjárművet ténylegesen nem **H.A.** vásárolta meg, hanem a feljelentő. Felmerülhet a közokirat-hamisítás büntettének gyanúja, amelynek I.rendű felperes neve feljelentő nem sértettje, így a tényállás tisztázásához további nyomozási cselekmény elvégzése szükséges.

A **B.** Rendőrkapitányság .../2014. bü. számú határozattal az ügy áttételéről rendelkezett a ... Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályához. A ... Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 2014. június 6. napján meghozott .../2014. bü. számú határozatával a közokirat-hamisítás büntettének megalapozott gyanúja miatt folytatott nyomozást a Be. 190. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel megszüntette, mivel a cselekmény nem bűncselekmény. Rámutatott, hogy a feljelentés tartalma szerint a jármű megszerzésére élettársi vagyonközösség alatt került sor, ezért a jármű **H.A.** nevére történő megvásárlása, nyilvántartásba vétele közokirat-hamisításnak nem minősül.

A Budakörnyéki Járásbíróságon felperes és **H.A.** között per volt folyamatban. A Budakörnyéki Járásbíróság 9.P.20.056/2014/20. számú 2015. május 13. napján meghozott ítéletével **H.A.** alperest jogalap nélküli gazdagodás címén 1.650.000 forint megfizetésére kötelezte. Az ítélet indokai szerint a felperes a tulajdonában lévő gépkocsi kiadását nem követelheti, mert **H.A.** azt értékesítette. A 2015. július 1. napján jogerőre emelkedett ítélet alapján megindult végrehajtási eljárásban dr. **P.S.** önálló bírósági végrehajtó .../2016/67. szám alatt végrehajtási jogot jegyzett be **H.A.** tulajdonában álló **D.** belterület .. hrsz.-ú ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára. A felperes követelése azonban a végrehajtási eljárásban nem térült meg.

Felperes keresetében az alperest 1.650.000 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni. Keresetét arra alapította, hogy a **B.** Rendőrkapitányságon volt élettársa ellen feljelentést tett. Alperes a feljelentést jogellenesen elutasította, a gépkocsit nem foglalta le. Állította, hogy amennyiben alperes a lefoglalásról intézkedik, akkor a gépjárművet élettársa nem tudta volna értékesíteni, így kára sem merült volna fel. Ezen túl az alperesnek az ügyészi határozat alapján nyomozást kellett volna foganatosítani, a feljelentésében megjelölt 12 tanút meg kellett volna hallgatni a tulajdonjog tisztázása érdekében. Ha a lefoglalás megtörténik és a nyomozás eredményeként kiderül, hogy a lefoglalt gépjármű tulajdonosa a felperes, úgy azt neki kellett volna kiadni. Alperes mulasztása miatt a feljelentést követő két nappal **H.A.** a gépjárművet eladta.

Alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felhívására 99.000 forint le nem rótt illetéket. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 30.000 forint perköltséget.

A keresetet az 1959. évi IV. törvény 339. § (1) bekezdése, 349. § (1) bekezdése, a Be. 151. § (1) bekezdése és (2) bekezdése alapján bírálta el. Felhívta a Btk. 72. § (1) bekezdését, (3) bekezdését, 73. §-át is. Megállapította, hogy a **B.** Rendőrkapitányság határozata ellen a felperes panaszt terjesztett elő, ezért a kártérítés különös törvényi feltételei fennálltak. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint kiemelt jelentősége van annak, hogy a feljelentés időpontjában a közhiteles nyilvántartás adatai szerint a gépkocsi **H.A.** tulajdonát képezte. Nem vitás, hogy ez egy deklaratív és nem konstitutív hatályú nyilvántartás, de a felperes személyes előadásában maga is elismerte, hogy ez a gépjármű több más egyéb autóval együtt azért nem a felperes nevében volt nyilvántartva, mert az adóhivatal végrehajtásától tartott. A felperes saját felróható magatartására hivatkozott, amely ellentétes a Ptk. 4. § (4) bekezdésében rögzített általános elvvel. Saját felróható magatartására előnyök szerzése érdekében senki nem hivatkozhat.

Kiemelte, nem az alperes feladata a gépjármű tulajdonjogának tisztázása, ez a polgári bíróság tevékenységi körébe tartozik. Az ügyészség a vagyon elleni bűncselekmény alapos gyanúját nem állapította meg, közokirat-hamisítás gyanúja miatt rendelte el a nyomozást. Alperes ezért jogellenes,

felróható magatartást nem tanúsított.

Ugyanakkor az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem igazolt a kár bekövetkezése, és az okozati összefüggés is hiányzik. A Budakörnyéki Járásbíróság 9.P.20.056/2014/20. számú 2015. július 1. napján jogerőre emelkedett ítéletével **H.A.** alperest 1.650.000 forint megfizetésére kötelezte. Kétségtelen, hogy a végrehajtási eljárás folyamatban van, ezért a felperes idő előtt érvényesíti a kárigényét, hiszen az még fel sem merült. Abban az esetben, ha a végrehajtás eredményeképpen a követelés behajthatatlan, ezt követően merülhet fel a felperes kára. Ezt meghaladóan felperes kára **H.A.** jogellenes magatartásával áll összefüggésben, így az elsőfokú bíróság a felperes keresetét jogalap hiányában elutasította.

Mivel a felperes pervesztes lett, a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság a perköltséget 30.000 forintban határozta meg a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján. Ezt meghaladóan kötelezte a felperest a le nem rótt 99.000 forint eljárási illeték megfizetésére.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést. Ebben azt kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, az alperest kötelezze kártérítés jogcímén 1.650.000 forint tőke és ennek a káresemény napjától, 2014. január 10-től a kifizetésig járó törvényes mértékű kamata és perköltségei megtérítésére. A fellebbezés részletes indokai között az alábbiakat adta elő.

A felperes feljelentésében részletesen tájékoztatta a nyomozó hatóságot arról, hogy 2013. december 20-án **H.A.** önkényesen elvitte a felperes tulajdonát képező gépkocsit, azzal a **N., F. út 6.** szám alatti ingatlanba távozott, holott a gépkocsi az ő tulajdona. Alperes tanúkat nem hallgatott meg, a gépkocsit sem foglalta le, 2014. január 13. napján a feljelentést elutasította. Ezen mulasztás miatt tudta a gépkocsit **H.A.** értékesíteni 2014. január 10-én. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a kárelemek közül az alperes jogellenes magatartása, valamint a kár, mint kártérítési elem hiányzik. A Btk. 72. § (1) bekezdés c) pontja szerint el kell kobozni azt a dolgot, amelyre a bűncselekményt elkövették. A nyomozó hatóság akkor járt volna el jogszerűen, ha nem csak a gépjármű-nyilvántartás adatait kérdezi le, hanem a felperes által megjelölt tanúk közül legalább néhányat meghallgat.

További érvelése szerint a felperes nem előnyöket kívánt szerezni, hanem a jogos tulajdonát kívánta visszakapni, ezért a Ptk. 4. § (4) bekezdés jelen ügyben nem alkalmazható. Ha a felperesi magatartás felróható, ez nem zárja ki azt, hogy az alperes felróható magatartására hivatkozzon.

Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság a felperest ért kár, mint kártérítési elem hiányát is. Azzal, hogy **H.A.** a gépkocsit értékesítette és a vételárral felperesnek nem számolt el, a felperes kára bekövetkezett. A kár összecszerűségének bizonyítékaul szolgál a polgári perben meghozott ítélet, amely szerint a kár összege 1.650.000 forint. A felperes kárenyhítési kötelezettségének tett eleget azzal, hogy **H.A.-val** szemben végrehajtási eljárást indított, az azonban nem vezetett eredményre. A kár bekövetkezése tekintetében a felperes követelése semmiképpen nem lehet időelőtti, hiszen az őt ért kár a lopás miatti feljelentés napján vagy legkésőbb a gépkocsi értékesítésének napján, 2014. január 10-én bekövetkezett. A fenti indokok alapján álláspontja szerint az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének valamennyi különös és általános feltétele fennáll, ezért kérte az alperes kereseti kérelemnek megfelelő marasztalását.

Alperes fellebbezési ellenkérelmében azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben, a felperest pedig marasztalja perköltségeiben. Kiemelte, az ügyészség a vagyon elleni bűncselekmény alapos gyanúját nem állapította meg.

Rámutatott, hogy egy polgári jogvita eldöntése nem tarthat és nem is tartozik a rendőrség hatáskörébe. A nyomozó hatóság a lekért adatok vonatkozásában kétséget kizáró módon megállapította, hogy a gépjármű tulajdonosa a nyilvántartás adatai szerint **H.A.**, így a lopás büntetett nem követte el. Nem volt kötelessége alperesnek a felperes által hivatkozott kényszerintézkedés, a

lefoglalás sem. Ennek szabályait a Be. 151. §-a szabályozza, amely jelen esetben nem volt alkalmazható. Az alperes ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy a gépjármű tulajdonosa a feljelentés megtételekor a felperes élettársa, ezt az álláspontját az ügyészség is osztotta. A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény 4. § (1) bekezdés b) pontja alapján az országos nyilvántartásban kezelt adatok nyilvántartásáért és annak mindenkor helyes voltáért a nyilvántartó felelős. Ezt követően a büntetőeljárást már nem az alperes, hanem a ... Rendőrkapitánysága folytatta le, az ezen eljárás keretében tett aktusokért alperes felelőssége nem áll fenn.

Nem tartotta alaposnak a felperes Ptk. 4. § (4) bekezdésére irányuló érvelését sem. Jelen esetben az „előny” abban realizálódik, hogy a felperes a végrehajtás alá vont vagyonában nem tünteti fel a vagyoni jószágot, így azt elvonni tőle az adóhatóság nem tudja, ekképpen juttatja magát a felperes előnyhöz. Ez a felperesi magatartás alapjaiban befolyásolja az okozati összefüggést is a jogellenes magatartás és a jelentkező kár között. Mindaddig, amíg a végrehajtási eljárás folyamatban van, addig a felperes idő előtt érvényesíti a kárigényét, hiszen az még fel sem merült. Felperes kára az élettársa jogellenes magatartásával állt összefüggésben.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálása szempontjából relevanciával bíró bizonyítást lefolytatta, a tényállást a rendelkezésre álló peradatok alapján helyesen állapította meg. Az irányadó jogszabályokat felhívta, érdemi döntése is helytálló volt. Az ítélet jogi indokaival azonban a Fővárosi Ítélőtábla csak részben értett egyet az alábbi okokból.

Az 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 349. § (1) bekezdése szerint államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. A Ptk. 339. § (1) bekezdés szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Arra az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy alperes eljárása során közhatalom gyakorlásával összefüggő tevékenységet végzett, felperes a feljelentés elutasításáról rendelkező végzéssel szemben a rendes jogorvoslati lehetőséget igénybe vette, ekként a kártérítési felelősség különös feltételei fennállnak.

Tévedett azonban abban, hogy a felperes kára azért nem következett be, mert a végrehajtási eljárás még nem fejeződött be. Felperes kára abban áll, hogy a gépkocsit 2014. január 14-én élettársa eladta, amelyet felperes érvelése szerint alperes jogellenes mulasztása tett lehetővé. 2014. január 14. felperes kártérítési igénye létrejött, ezzel a Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján esedékessé vált. Okszerűtlen és fogalmilag kizárt ezért az a megállapítás, hogy a felperes idő előtt érvényesíti a kártérítési igényét, mert a bekövetkezett károsodása még nem térült meg. Az eljárás során nem volt vitatott, hogy a Budakörnyéki Járásbíróság 9.P.20.056/2014/20. számú jogerős ítéletének végrehajtása iránt indított eljárás folyamatban van, a felperes követelésének kielégítéséhez nem vezetett, a kár tehát fennáll.

Tévedett az elsőfokú bíróság abban is, hogy a Ptk. 4. § (4) bekezdése alperes magatartásának jogellenességét kizárja. A Ptk. 4. § (4) bekezdésének harmadik mondata szerint ugyanis, aki maga sem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, a másik fél felróható magatartására hivatkozhat. Ezen jogelv lehetővé teszi önhiba esetén is a károkozó ellen a kártérítési

igény érvényesítését, ha ennek feltételei egyébként fennállnak, a károsult közrehatása a Ptk. 340. § körében kerülhet értékelésre.

Az elsőfokú bíróság arra azonban helyesen mutatott rá, hogy alperest jogellenes mulasztás nem terheli, ami a kártérítési felelősséget kizárja.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban Be.) 151. § (1) bekezdés értelmében a lefoglalás a bizonyítás érdekében vagy az elkobzás biztosítására a dolognak a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság általi őrzésbe vétele, megőrzésének más módon történő biztosítása. A (2) bekezdés a) és b) pontja szerint a bíróság az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elrendeli annak a dolognak, illetőleg számítástechnikai rendszernek, ilyen rendszer útján rögzített adatokat tartalmazó adathordozónak a lefoglalását, amely bizonyítási eszköz, vagy a törvény értelmében elkobozható, illetve amelyre vagyoneklobzás rendelhető el. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban Btk.) 72. § (1) bekezdés c) pontja szerint el kell kobozni a dolgot, amelyre a bűncselekményt elkövették, vagy amelyet a bűncselekmény befejezését követően e dolog elszállítása céljából használtak.

Az elkobzás, ekként a lefoglalás minimális feltétele is az, hogy a cselekmény legalább tényállásszerű és büntető jogellenes legyen. A Btk. 370. § (1) bekezdés szerint, aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el. A feljelentésből nyilvánvaló, hogy **H.A.** és a felperes élettársak voltak. A Ptk. 578/G. § (1) bekezdés szerint fennálló élettársi kapcsolat alatt szerzett ingóság a szerzésben való közreműködés arányában közös tulajdont keletkeztet, közös tulajdon esetén a Ptk. 140. § (1) bekezdés alapján pedig a tulajdonosok mindegyike jogosult a dolog birtoklására és használatára. Éppen ezért közös tulajdonban lévő dolog nem lehet a lopás elkövetési tárgya (BH1994. 647.). A fenti okokból a birtok elvonása a lopás törvényi tényállásának egyszerű gyanúját sem veti fel, a lefoglalás törvényi feltételei nem álltak fenn, ekként alperes a közhiteles nyilvántartás adatai és a feljelentésben foglaltak alapján további bizonyítás mellőzése mellett jogszerűen döntött 2014. január 13. napján a lopás büntette miatt indult büntetőügyben a feljelentés elutasításáról. Ezzel nem ellentétes a **B. Ügyészség .../2014/1-I.** számú határozata, mert ennek indokai szerint vagyon elleni bűncselekmény gyanúja valóban nem áll fenn. A Btk. 342. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás esetén az elkövetés tárgya nem a gépkocsi, hanem a közokirat, ezért a gépkocsi lefoglalásának Btk. 72. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt feltételei ebben az esetben sem állnak fenn.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helytálló ítéletét a fenti indokolás mellett a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta, a felperest a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdés szerinti mértékű jogtanácsosi munkadíj és a le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte.

Budapest, 2018. február 27.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.

a tanács elnöke

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.

. Hegedűs Mária s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: